

Työpajojen tuotokset 21.-22.5.2019

Kevätseminaarin ensimmäisen päivän työpajojen fokuksessa oli Vision 2030 konkretisointi kansallisella tasolla, yhteentoimivuus ja vision tavoitteiden linkittyminen kehittämishankkeisiin.

Toisen päivän teematyöpajojen yhteisenä tavoitteena oli varmistaa hankkeiden tuotosten pysyvyys korkeakoulukentällä ja yhteistyö hankkeiden välillä kussakin teemassa. Pajojen vetäjinä toimivat sekä yliopistojen että ammattikorkeakoulujen vastuuhankkeet teemoittain. Teemakorit on luotu hankkeiden tuotosten itsearviointien perusteella loppuvuodesta. [Lisätietoa hankkeiden itsearviointista.](#)

- Työpajat 21.5.
 - 1. Yhteinen arkkitehtuurityö
 - 2. Yhteinen arkkitehtuurityö:
 - 3. Yhteinen arkkitehtuurityö:
 - 4. Koulutustarjonnan esittäminen ja Opintopolku.fi-palvelu
 - 5. Tunnistautuminen ja identiteetinhallinta
 - 6. Avointen oppimateriaalien hyödyntämisen edistäminen ja rakentuva oppimateriaalivaranto
- Teematyöpajat 22.5.
 - 1. Opiskelijavalinnat
 - 2. Oppimisympäristöt
 - 3. Joustava oppiminen
 - 4. Analytiikan hyödyntäminen
 - 5. Työelämä ja jatkuva oppiminen
 - 6. Korkeakoulupedagogiikka ja opiskelijahyvinvointi

Työpajat 21.5.	1. Erityiset nostot pajasta	2. OPI-viitearkkitehtuuriin linkittyvät nostot
1: Yhteinen arkkitehtuurityö Mitä palveluita oppijalle tulisi tarjota tulevaisuudessa?	Toimintaympäristön muutos vaatii ajattelutavan muutosta. Muutamia keskeisiä nostoja: • Osaamiskeskeisyys: oppijan osaamisen parempi tunnistaminen ja kartoittaminen • Tekoälyratkaisujen ja analytiikan jalostaminen oppijan käyttöön, esim. osaamisprofiiliin kautta. • Avoimuus: hyvien ratkaisujen jakaminen, isojen opintokokonaisuuksien huomioinen, oppimateriaalien jakaminen • Työelämäyhteistyö: tiivis työelämäyhteistyö korkeakouluissa koko oppijan elinkaaren ajan, oppijan osaamisprofiili työelämäkäyttöön (kts. myös työpajan "työelämä ja jatkuva oppiminen" dokumentaatio)	• Työelämäpalvelut näkyväksi nykyistä laajemmin oppijan polulla • Osaamiskeskeisyys: osaamisen tunnistaminen, osaamistarpeiden kartoittaminen, osaamisprofiili monen tahon käyttöön • Tunnistautumisen näkyvyys • Kenelle muille palveluita tuotetaan: työelämälle, opettajalle ja oppimateriaalien tuottajille, johdolle, henkilökunta tuottaa toisilleen palveluita, ◦ oppijaa ja muita edellä mainittuja yhdistävät palvelut • Tarve visuaalisesti hahmottaa mitkä arkkitehtuurin palveluita ovat suoraan korkeakoulun tuottamia ja mihin korkeakoulut vaikuttavat välillisesti (esim. tietojen tuottajana).

2. Yhteinen arkkitehtuurirityö: Miten oppijan palveluiden tuottamisen muutos näkyy korkeakoulun toiminnassa?	• jonkin verran vähemmän osallistujia kuin ennakoitu • oppija voisi tehdä omatoimisen "esiahotoinnin" jo ennen korkeakouluun menemistä, hakuvaiheessa ohjattaisiin tekemään osaamisprofiili • Oppijalla aktiivinen rooli: pitää antaa luvat, jotta saa palvelut käyttöön • Kansallisesti toteutettavat yhteiset palvelut, ideoita: ◦ yhteinen opintohallintojärjestelmä kaikille ◦ voisiko Virrasta esim. saada tilastot? ◦ esiahotointi, kaikilla pääsy Opintopolusta, joka olisi verkkokauppatyylinen ja siellä voisi verrata tutkintoja, CSC:lle/opetushallitukselle ◦ Järjestelmäpalvelut yhteisesti toteutettaviksi	• Ristiinopiskelu ja opintojen modulaarisuus pitää ottaa huomioon jo opetussuunnitteluvaiheessa • Ohjauksen luonteenmuutos: helposti katsotaan omaa juttua kun tarvittaisiin platform-ajattelua, lisäksi pitäisi jatkuvan oppimisen tarpeet ohjauksessa huomioon = ei vain tutkinto-opiskelijat vaan kaikki elinikäiset oppijat • Järjestelmätuen astuminen enemmän pinnalle, aika- ja paikkariippumaton opiskelu • miten opintohallinnon järjestelmät sopeutuvat oppijan polun malliin? • Hallintojärjestelmien sekamelskasta konsensus mahdolli- listaisi palveluihin keskittymisen, ehkä jopa saataisiin aikaan yhteinen palvelumalli ja voitaisiin keskittyä oppijan palveluihin • Yhteiset järjestelmät mahdollistaisivat yhteisen toiminnan • oppijan näkökulmasta koulutusten helpompi vertailu auttaisi, myös kv-näkökulma: kv-oppija hakisi Suomeen eikä toistensa kanssa kilpaileviin korkeakouluihin koska kokonaisuus kärsii
3. Yhteinen arkkitehtuurirityö: Miten käyttää ja hyödyntää viitearkkitehtuuria omassa korkeakoulussa?	Idea: OPIn käyttöönottoon ja Synergiaverkostoon liittyen heti syksyn aluksi lähetetään "rehtorikirje", jossa kerrotaan, mitä on edellisen kirjeen jälkeen saatu aikaiseksi (+ OPIN jalkauttaminen). Yhtenä tavoitteena oli saada aikaa pohdintaa viitearkkitehtuurin hyödyntämisestä korkeakoulun omassa kokonaisarkkitehtuurissa, mutta tämä keskustelu ei oikein lähtenyt käyntiin työpajan aikataulun puitteissa.	• OPIn käyttöohje korkeakouluille: tärkeitä asioita työväliseen esittely (mikä viitearkkitehtuuri on), tausta (miksi tarvitaan), käsitteiden määrittely ja suhde vanhaan OPIn. Esimerkkien kautta käyttötavat. • OPI pitää saada nopeasti käyttöön korkeakouluissa, ei saa jäädä hyllylle pölyttymään • johdon kiinnittäminen OPIn käyttöön! • hyötyjen kirkastaminen: päästään paikallisesta kehittämistyöstä tasoa ylemmäksi eli yhteisten palvelujen kehittämiseen. Resurssien säästö mahdollistaa entistä paremmat palvelut ja kk: ien profiloitumisen • OPI:n käyttöönottoprosessissa tärkeää palveluiden ja prosessien omistajien ja vastuuhenkilöiden tunnistaminen. Käyttöönoton suunnittelu road-mapin ja projektoinnin kautta.
4. Koulutustarjonnan esittäminen ja Opintopolk u.fi-palvelu	Työpajassa käsiteltiin opintopolun protoa ja käytiin siihen liittyviä kehitysideoita ja toiminnallisuuksia liittyen erityisesti opintojaksojen ja opintokokonaisuuksien esittämiseen. Nähtiin tärkeänä aiemman osaamisen tunnistaminen koulutustarjontaan tutustuttaessa (personoitu näkymä koulutustaustan mukaan). Selkeästi erotettuna tutkintoon johtava ja ei tutkintoon johtava koulutus. Erityisesti painotettiin jo työelämässä olevan näkökulmaa kartoittaessa koulutusvalintoja (minkälaista koulutusta tarvitaan). Yhteistyö työelämä toimijoiden kanssa. Rajapinnat perusjärjestelmien kanssa. Opintotarjontatietojen esittäminen; markkinoinnin näkökulmasta kaikki ei voi olla vain opintopolussa. Kuitenkin tuplatyön välttäminen.	Osaamisen tunnistamisvaiheessa aiemman osaamisen hyödyntäminen ja työelämätoimijoiden aseman vahvistaminen palveluntarjoajana.

5. Tunnistautuminen ja identiteetin hallinta	Työpajassa käsiteltiin tunnistautumista ja identiteetin hallintaa ulkomaisen opiskelijan näkökulmasta. Mahdollisuuksia on paljon, jos saadaan ulkomaisilla opiskelijoilla yhteinen tunniste joka säilyy Identiteetti/tunnistaminen - Miten toteutetaan ensitunnistus jatkossa? - nyt usein virkailija tai henkilö itse kertonut Googlelle kuka on tai koulutusviennissä opettajat tunnistavat opiskelijat, vaatii opiskelijan saapumisen Suomeen - jonkun muun tunnistamiseen luottaminen pitäisi olla isommassa roolissa - biometriikan mahdollisuudet (esim. TesLa-hanke) Tunnistuksen vahvuus - tunnistuksen vahvistuminen heikosta ensitunnistuksesta vahvempaan palveluista riippuen - heikko keskitetty/kevyt id, joka toteutetaan yhdessä viedään esim. hakaan kevyesti tunnistautumiseen attribuutti tunnistuksen tasosta, jota voitaisiin hyödyntää palveluihin kirjautumisessa vahvan tunnistamisen toteutus - korkeakoulujen eri palveluiden tunnistautumisen tason vaatimukset (heikko, vahva) ei ole selvitetty - tunnistautuminen/identiteetin hallinta koulutussektorilla vs. kansallista työtä tehdään VM/VRK –tasolla, tarpeet eroavat ajoittain Miten eteenpäin : - pitää tunnistaa, että millä askelilla päästään kohti tavoitetilaa - pilotteja tehty, tulossa ministeriön asettama työryhmä ennen kesää, elokuussa jo pieni ratkaisu?	Teema läpileikkaa kaikki OPI-viitearkkitehtuurin osa-alueet akseli jonka ympäri OPI-hyrrä pyörii
6. Avointen oppimateriaalien hyödyntäminen sen edistämisen ja rakentuvan oppimateriaalivaranto	Erityisen paljon puhutti avointen oppimateriaalien palvelu itsessään. Työpajassa keskusteltiin palvelun toiminnallisuuksista ja aikaa aiheen käsittelyyn olisi hyvinkin voinut olla enemmänkin. Työpajamme kuvaus oli: <i>"Työpajassa käsitellään sitä, miten tuleva avointen oppimateriaalien varanto on kehittämishankkeiden tukena ja millaisia avoimia oppimateriaaleja kehittämishankkeissa tuotetaan."</i> Tämä kyllä toteutui, hankkeiden edustajia kiinnosti suuresti synergiaetujen etsiminen ja palvelu sai hyvän ja innostuneen vastaanoton. Saimme hyvän käsityksen hankkeissa tuotettavista oppimateriaaleista ja hankkeiden toiveista palvelun ja erityisesti erilaisten ohjeistusten suhteen. Tavoitteena oli <i>"hahmottaa yhteiset askeleet kehittämishankkeissa tuotettujen avointen oppimateriaalien hyödyntämiseksi hankkeiden aikana ja sen jälkeen."</i> Tavoite toteutui osittain, saimme käsityksen oppimateriaaleista ja hankkeet saivat lisää ymmärrystä oppimateriaalipalvelusta. Aiheen parissa jatkettiin myös posterisession yhteydessä.	Palveluaihio: Oppimateriaalipalvelun metatietomalli: avointen oppimateriaalien ja muun opetustiedon laadukas luokittelu sekä ohjeistukset. Eri palveluiden (oppimat. palvelu, oppimisolustat, kirjastoalustat jne) yhteentoimivuus. Pedagogisen suunnittelun tuki. Tekijänoikeuksien ja lisensoinnin ohjeistus.
Teematyö pajat 22.5.	2. Erityiset nostot pajasta	2. OPI-viitearkkitehtuuriin linkittyvät nostot
1. Opiskelijavaihto	Näkökulmana hakijan polku opiskelijavaihtoihin. Hankkeissa koettiin jo nykyisellään tehtävän paljon yhteistyötä toistensa kanssa ja tätä yhteistyötä halutaan jatkossakin korostaa. Koulutusmahdollisuuksien yhtenäinen vertailumahdollisuus tuli esiin jokaisessa ryhmässä, ideaalimaailmassa "verkkokauppa" tyyppinen valintojen mahdollisuus tulevaa koulutusta valitessa, joka ottaisi myös huomioon aiemman osaamisen ja hakijan taustan lähtötasoihin. Opintotarjonnan kuvaus älykkään hakukoneen tavoin. Keskustelu olisi jatkunut pidempäänkin.	Esiin nousi erityisesti jo työelämässä olevien näkökulma ohjauksen tarpeesta sekä koulutuksen hakeutumiseen liittyen. Valintapalveluina nähtiin vahvasti tärkeänä valtakunnalliset valintatavat, jatkuva haku ja sähköiset valintapalvelut.

2. Oppimisympäristöt	Työpajassa käytiin oppimisympäristöt teemaa läpi muutostarpeiden, jo tehtyjen toimenpiteiden ja hankekauden jälkeisen ajan näkökulmasta. Pajassa nousi erityisesti esiin opetusyhteistyön tarpeet oppimisympäristölle - yhteinen, käytettävä, saavutettava ympäristö käyttäjille - materiaalin hallinta (ja käyttöoikeudet) - tukipalvelut - osaaminen (digi) - analytiikka (etiikka, juridiikka) - alakohtaisuuden tuki - integraatioiden tuki (muihin lisenssiohjelmistoihin) - yhteinen ympäristö osana korkeakoulun muuta infraa - ulkomaisten opiskelijoiden kirjautuminen Jatkuvuus hankekauden jälkeen vaatii: - Sopiminen, sopimukset "Suomen brändi" - kansallinen sopimus - kaikkia korkeakouluja koskeva yhteisomistajuus materiaaleihin (esim. yhteinen tietovaranto) - yhteisen alustan hallintamalli - Sitouttaminen ero tasoilla - sitouttamisen keinot opettajien, korkeakoulujen, ministeriön keinoilla - miksi jakaisin materiaaliini? - miten palkitaan kepin sijaan? - saavutettavuuden yhteistyömalli (ei vain hankeraha vaan pysyvä rahoitus) - Tiedottaminen - hankkeissa, mutta laajemmissa kokonaisuuksissa - verkostoissa - kansallisten aloitteiden seuranta	Oppimisympäristöt opintojen suorittamisen palveluissa ja prosesseissa. Linkittyy myös opintotarjonnan esittämiseen, jatkuvuus työelämään siirtyessä, alumneille.
3. Joustava oppiminen	Työpajassa pohdittiin joustavaa oppimista ja sen mukanaan tuomia haasteita ja mahdollisuuksia kehittämishankkeiden näkökulmasta. Aikaansaatu & vielä ratkaistava: - Joustava oppimisen ja jatkuvan oppimisen ero on se, että jatkuva oppiminen keskittyy tutkinto-opiskelun ulkopuoliseen maailmaan. Joustava oppiminen on laajempi käsite, jossa on eri menetelmiä, jotka tulevat näkyviin eri prosesseissa. - Halutaan lisää tietoa hankkeista - sitä mitä on jo ratkaistu - Kevätseminaari on mahtava, kun on kaikki hankkeet paikalla - Ristiinopiskeluhankkeella on viikoittaiset kyselytunnit, joita aletaan teemoittaa. - Jatkuvan oppimisen ja joustavan oppimisen käsitteet - vaativat vielä tarkentamista, että käytetään yhteistä kieltä. Ilmenevät samoissa konteksteissa. - Miten fasilitoidaan opetussuunnitelmatyö niin, että joustava oppiminen saadaan juurrutettua? - Miten saadaan sisäistettyä tekijöille korkeakouluissa, että tämä on suuri ajattelutavan muutos? Koko tapa tehdä opetussuunnitelmia muuttuu Työpajan toisessa vaiheessa keskityttiin siihen, miten hankkeiden tuotokset pystytään juurruttamaan korkeakoulujen toimintaan. - Hankkeen lopussa hankkeessa mukana olevat korkeakoulut ovat sitoutuneet jatkamaan toimintaa ja näin hanke siirtyy osaksi perustoimintaa. - Tulee johtaa kokonaisuutta ja tunnistaa, mitkä hankkeet koskevat koko korkeakoulukenttää ja mitkä vain esim. tiettyä koulutusala - Dokumentointi ja tiedottaminen - Esim. erilaisten verkkosivujen kautta voidaan tukea käyttöönottoja - Ohjaavien henkilöiden tietämyksen lisääminen erilaisista mahdollisuuksista - Paitsi ohjaamalla niin myös jalkautumalla erilaisiin tilaisuuksiin jne. - Rehtorit allekirjoittavat sopimukset, joten ehkä jalkautuminenkin voisi tapahtua rehtorien kautta - Hankkeen tuotoksen pitää poistaa korkeakoulun toiminnasta jotain "vanhaa", että juurruttaminen onnistuisi - Hankkeeseen tulisi liittyä velvollisuus tehdä suunnitelma siitä, miten tuotokset juurrutetaan korkeakoulujen toimintaan - Hankekauden lopussa tulisi käyttää aikaa siihen, että jalkautetaan hankkeen tuloksia	Joustava oppiminen ja viitearkkitehtuuri. - Joustava oppiminen lähtee oppimistarpeiden kartoittamisesta. - Opetussuunnitelmissa ja vastaavissa sopimuksissa määritellään joustavien opintojen rajat. - Sitä kautta päästään koulutukseen hakemiseen ja opiskelu-oikeuden hallintaan. - Opintojen suunnittelu ja koulutukseen hakeminen eivät ole lineaarisia vaan syklisiä - Itsenäiset suoritusmuodot, monipuoliset suorituspaikat mahdollistavat opintojen etenemisen nopeammin - Hyväksiluku tapahtuu ennalta, jolloin suoritusten siirtäminen kotikorkeakouluun tapahtuu esteettä - Korkeakoulujen sisäiset säännöt saattavat olla ristiriidassa tämän kanssa - Johtavatko joustavat opiskelumahdollisuudet oikeasti myös tutkintojen suorittamiseen? Tämän kautta ajateltuna voisi viitearkkitehtuurissa olla myös ohjaus valittuna

4. Analytiikan hyödyntäminen	Keskustelua oppimisanalytiikan hyödyntämisen eettisistä ja juridisista näkökulmista korkeakouluilla. Aihe puhututti paljon, ja nostoja tehtiin työpajan aikana taulukoihin: https://wiki.eduuni.fi/x/eTxLBg Kansallisella tasolla tehtyjä linjauksia kaivattiin, koska: "Analytiikassa on kyse siitä, että kumuloituu valtavasti tietoa, josta oppija ei ole tietoinen. Tarvitaan rajanvetoa kansallisesti siitä, mitä dataa korkeakoulu voi kerätä ilman suostumusta." Yhtenä mahdollisuutena ehdotettiin, että "laajennettaisiin käsittelyperustetta kansallisesti analytiikka luotettavaa vasta kun tietopohja kattavaa, hajanaisella, kokoajan luvitetulla tiedolla ei tee mitään." Pohdittaessa, pitäisikö opiskelijalla olla mahdollisuus päättää mitä dataa hänestä kerätään ja analytiikassa käytetään, keskusteltiin, että "Periaatteista pitäisi päättää kansallisella tasolla ja tuoda tiedon kerääminen ja käyttäminen opiskelija tietoon ja hyödynnettäväksi mahdollisimman avoimesti." Vaikka työpajan keskustelu eteni pääosin positiivisen kautta, oli yhtenä isona kokonaisuutena myös riskit oppimisanalytiikassa. Tunnistettiin mm. - ennusteet, jotka alkavat toteuttaa itseään - opettajien ja oppijoiden kouluttamistarve, jotta osataan hyödyntää analytiikkaa ja sen avulla tehtyjä tuotteita oikein Tiedoksi annettiin myös, että juridisista näkökulmista on tehty AnalytiikkaÄly-hankkeessa selvitys, joka julkistetaan kesäkuussa, esillä myös PedaForumissa.	Oppimisanalytiikan tunnistettiin liittyvän oppijan koko polkuun - ei ole oma erillinen palvelunsa, vaan sisältyy muihin palveluihin. Hyödyntämistä edesauttaisi kansalliset linjaukset.
5. Työelämä ja jatkuva oppiminen	Paljon keskustelua, osallistujat pystyivät myös hyvin konkretisoimaan mitä tarpeita hankkeissa on tunnistettu teemaan liittyen ja toisaalta mitä he hankkeissa pyrkivät tuottamaan. Ei noussut erityisiä palveluita, mutta muita muutoksia esim. osaamiseen, kuten: • Oppimisen metataitojen kehittäminen • Verkosto-osaamisen lisääminen • Yhteisopettajuus Miten edistetään tuotosten juurruttamista: • Tehokas viestintä jatkuvasti hankkeen aikana (pidettiin hyvänä esim. exam-webinaareja) • Oppijat tekisivät osaamiskartoitusta, työkaluja tähän ja yhteentoimivuutta • Osapuolten sitoutuminen hankkeisiin ja juurruttaminen jo hanketyön aikana korkeakouluihin • Ohjausvastuu ja sidosryhmien mukana oleminen • Toiminta juurtuu ja jatkuu, kun se on hyvää ja opiskelijat haluavat lähteä mukaan. • Sopimukset tulee tehdä ja ottaa käytännön tasolla huomioon. • Kulttuurin muutos: Huomioidaan jo varhain hallinto Tarvitaan jatkossa: • Yhteiset käsitteet • OKM & TEM -yhteistyö • Jatkomahdollisuudet teemojen kautta, ei vain hankkeiden	Osa näistä jo onkin arkkitehtuurissa, mutta näkökulmaa voidaan vielä vahvistaa: • Opinnollistaminen • Koulutusasteiden välinen yhteistyö • Oppimisen metataitojen oppiminen • Työelämän linkittyminen opintojen suunnitteluun vahvemmin • Osaamiskartoitukset • Avoimet oppimateriaalit ym. • Aiemman osaamisen tunnistaminen - osaamisen päivittäminen (pois tutkintouskovaisuudesta)
6. Korkeakoulupedagogiikka ja opiskelijayvinvointi	• Laadukkaiden koulutusmateriaalien helppo saatavuus opettajille ja opiskelijoille, avoimet oppimateriaalit • Toimintakulttuurin muutoksen edistäminen, enemmän painotusta opiskelija – ja opettajayvinvointiin • Ansaintalogiikka osaksi digitaalisten, avointen koulutusmateriaalien tuottamista • Rahoitusmallissa pitäisi palkita korkeakoulujen välistä yhteistyötä • Korkeakouluopettajien koulutuksen verkosto • Yhteinen viestintä	• Työelämänäkökulma laajasti osaksi opintoja - mukana esim. ops-suunnittelussa